

др Маријана ДУКИЋ-МИЈАТОВИЋ
доцент Правног факултета Универзитета Привредна академија у
Новом Саду

ПРЕДЛОГ ПЛАНА РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ У СВЕТЛУ ЗАКОНСКИХ ПРОЦЕДУРА СТЕЧАЈНИХ ЗАКОНА У РЕГИОНУ

Резиме

У стечајном праву основни инстинкти, којим је стечајни дужник вршио санацију било је принудно поравнање, а значај овој инстинкцији следи и из наслова претходно важеће Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији.¹ Стечајни план је квалитетнија замена за принудно поравнање.² Реорганизација стечајног дужника је актуелни инстинкт стечајног права, ирвенствено целисходан, обзиром да се њеним успешним спровођењем стечајни дужник ревитализује, а самим тим наступа низ позитивних последица за све учеснике стечајног поступка. Наведена решења познаје наш стечајни закон, али и стечајни зако-

1 Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији, Службени лист СФРЈ, број 84/89 и Службени лист СРЈ, бр. 37/1993 и 28/1996.

2 Види више М. Велимировић, *Стечајно право*, Symbol, Нови Сад, 2004, стр. 189; С. Спасић, „Правна дејства стечаја привредних друштава на парнични и извршни поступак“, *Актуелна питања стечајног права*, Бања Лука, 2008; С. Спасић, „Новине у Закону о стечају“, *Зборник радова VII традиционалној научној скупи Златиборски дани права Универзитета Привредна академија Правни факултет за привреду и правосудје Нови Сад у часописа Право – теорија и пракса*, 2010; С. Спасић, „Стечајно поверилачки органи у поступку“, *Актуелна питања стечајног права*, Бања Лука, 2008; С. Спасић, „Однос и разграничење између извршног и стечајног поступка у Србији“, *Актуелна питања стечајног права*, Бања Лука, 2008; М. Дукић-Мијатовић, *Заштитна поверилаца у стечају*, докторска дисертација Правни факултет за привреду и правосудје Универзитета Привредна академија у Новом Саду, 2008; М. Дукић-Мијатовић, *Стечајно право*, Нови Сад, 2010.

ни бивших југословенских република, на чија решења ће аутор указати овим радом кроз презентовање предлога плана реорганизације у светлу законских процедура стечајних закона у региону.³ Повериоци су у значајно бољем положају, од оног у коме су се могли наћи да је дошло до банкротства и намерења по исљатиним редовима из формиране стечајне масе, док зајослени код стечајног дужника и власници кайишала стечајног дужника у реорганизацији свакако виде очување јосијојеће стайуса, али и могућности за боље и профитабилније јословање у будућности, што је изузетно битно јосмаирано са макро аспекти развоја привреде у региону, а самим тим и домаће привреде.

Кључне речи: стечај, предлог плана реорганизације, стечајни закони у региону.

I Општи појмови поступка реорганизације

1. Појам реорганизације

Реорганизација се може дефинисати и као могућност стечајног дужника да живи поново, с тим да то мора бити економично за повериоце, који ће донети важну одлуку и одредити се за банкрот или реорганизацију, руковођени једино објективним постулатима за реорганизацију, какав је да постоји производни процес који се може наставити.⁴ Реорганизација се заснива на уговору инсолвентног дужника са већинским повериоцима, дајући му могућност да се економски опорави и избегне престанак банкротством и омогућујући повољније намерење потраживања.⁵ План реорганизације је платформа на којој се

3 Члан 155–173 Закона о стечају Републике Србије, *Службени јасник РС*, бр. 104/2009, члан 61–79 Закона о инсолвентности привредних друштава Републике Црне Горе, *Службени лист РЦГ*, бр. 25/2002, 2/2007, 62/2008, члан 142–194 Закона о стечајном поступку Републике Српске, *Службени јасник Републике Српске*, бр. 67/2002, 77/2002, 38/2003 и 96/2003, члан 142–194 Закона о стечајном поступку Федерације Босне и Херцеговине, *Службене новине Федерације БиХ*, бр. 29/2003, 32/2004 и 42/2006, члан 213–299 Стечајног закона Републике Хрватске, *Народне новине*, 1996/44, 1999/29, 2000/129, 2003/123, 2003/197, 2004/187, 2006/82.

4 „Отуда, реорганизација може водити спречавању банкротства, ако то субјекти који имају највише интереса за такав исход реорганизације прихвате као свој легитимни економски интерес, који је снажнији од секундарног економског интереса који води банкротству. У ове субјекте спадају пре свега повериоци инсолвентног друштва, а делом и његови власници.“ Види више М. Васиљевић, „Скица за филозофију стечајног права“, *Зборник радова III Конференције одбора јрисијујајућих земаља INSOL EUROPE*, Београд, 2007, стр. 19.

5 Види више Н. Јовановић, „Предрасуде о стечајној реорганизацији у Србији“, *Зборник радова III Конференције одбора јрисијујајућих земаља INSOL EUROPE*, Београд, 2007, стр. 51; С. Спасић, „Стечајна реформа – Одговоре на финансијску кризу на

уређују будући односи стечајног дужника и стечајних поверилаца, све у циљу успешне санације.⁶ Реорганизација у функционалном смислу замењује принудно поравнање, али га не искључује.⁷

Ово зато што се реорганизација, између осталог, може извршити и путем смањења или одлагања исплате дугова, а што је неопходно за принудно поравнање. „За разлику од принудног поравнања, којим се олакшава положај дужника али се битно не утиче како ће даље водити пословање, реорганизација обухвата низ мера којима се задире у финансијску структуру дужника, у структуру његовог капитала; у структуру чланова привредног друштва, чланска права и права запослених, организацију и обим његових пословних активности.“⁸ Реорганизација даје могућности трансформације дужника и то правноорганизационе, управљачке и финансијске.⁹

2. Компаративни преглед појма реорганизације

Како је институт реорганизације изузетно и функционално и структурално широк, још адекватнији је институт *redressment* (опоравак, подизање), који егзистира у француском стечајном законодавству,¹⁰ јер крајњи циљ поступка реорганизације осим намирања поверилаца је очување привредне активности стечајног дужника.¹¹ „У Француској, ако су испуњени услови за покретање поступка, суд може да донесе одлуку о ликвидацији предузећа или да отвори поступак редресмана /опоравка/. По правилу, предузеће може да буде ликвидирано под условом

глобалном нивоу и у Србији“, *Правни живоић*, Београд, 2010; М. Дукић-Мијатовић, „Осврт на модалитете заштите поверилаца у стечају у светлу Закона о стечају“, *Зборник радова VII традиционалној научној скупи Златиборски дани права*, Нови Сад, 2010, стр. 339–375.

6 Види више М. Дукић-Мијатовић, „Преглед законских процедура у поступку утврђивања потраживања стечајних закона у региону“, *Темајски зборник радова Право земаља у региону*, Институт за упоредно право, Београд, 2010, стр. 368–390; М. Дукић Мијатовић, *Водич кроз стечајни посивуак – Осврћ на стечајно законодавство бивших јуословенских република*, ауторско издање, Нови Сад, 2010; С. Спасић, *Коментар Закона о стечају*, Београд, 2011; С. Спасић, „Новине у Закону о стечају“, *Зборник радова Златиборски дани права*, Нови Сад, 2010; В. Козар, *Коментар Закона о стечају*, Београд, 2010.

7 А. Tunc, *Le droit americain des sociétés anonymes*, Paris, 1985, стр. 302.

8 М. Велимировић, „Садржај и дејство стечајног плана“, *Правни живоић*, бр. 11/03, стр. 31.

9 Љ. Дабић, „Реорганизација стечајног дужника“, *Правни живоић*, бр. 11/2006, том III, стр. 93.

10 Види више М. Мићовић, „Реорганизација или *redressment* стечајног дужника“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2004, стр. 650.

11 G. Ripert, R. Roblot, *Droit commercial*, т. 2, Paris, 1996, стр. 878.

да је претходно отворен и спроведен поступак редресмана.¹² Ако је стање дужника такво да до опоравка неће доћи, суд може да ликвидира предузеће и без отварања поступка редресмана. „Такву одлуку суд може да донесе ако је дужник престао да обавља привредне активности или ако је опоравак очигледно немогућ. Процену немогућности опоравка врши суд имајући у виду пасиву дужника и могућност да у будућности одржи активности које обавља.“¹³ За разлику од континенталног права, *common law* има традицију по питању реорганизације, те се законодавац одредбама главе XI Закона о стечају САД из 1978. године бавио искључиво овом регулативом, прописујући да судија може да остави дужнику рок од 120 дана (са могућношћу скраћења или продужења) да поднесе план реорганизације.

II План реорганизације, као иницијални акт у поступку реорганизације

1. Подношење плана реорганизације (предлагачи, рокови и садржај)

Реорганизација је институт стечајног права, који је у светским регулативама веома познат и присутан.¹⁴ Реорганизација се спроводи у судском поступку са циљем рехабилитације привредног субјекта у финансијским невољама.¹⁵ Реорганизација се спроводи ако се тиме

12 E. Corre – Broly, *Droit des entreprises en difficulté*, Paris, 2001, стр. 651.

13 М. Мићовић, *нав. чланак*, стр. 651.

14 Више: Oscar Couwenberg, Abe de Jong, *American Law and Economic Review*, бр. 7/2008, стр. 253–83; „Costs and recovery rates in the Dutch liquidation-based bankruptcy system“, *European Journal of Law and Economics*, бр. 26(2), стр. 105–127; Sergei Davydenko, Franks Julian, „Do Bankruptcy Codes Matter? A Study of Defaults in France, Germany and the U.K.“, *Journal of Finance* 63 (April), стр. 565–608; Simeon Djankov, Oliver Hart, Caralee McLiesh, Andrei Shleifer, „Debt Enforcement around the World“, *Journal of Political Economy*, бр. 116(6), стр. 1105–1149; Mario Gamboa-Cavazos, Frank Schneider, „Bankruptcy as a Legal Process“, Manuscript, Department of Economics, Harvard University; Xavier Gine, Inessa Love, „Do Reorganization Costs Matter for Efficiency? Evidence from a Bankruptcy Reform in Colombia“ World Bank Working Paper, 2008; Oliver Hart, „Different Approaches to Bankruptcy“ у: Claessens et al. (eds.), *Resolution of Financial Distress: An International Perspective on the Design of Bankruptcy Laws*, The World Bank, Washington DC; Joseph Stiglitz, „Bankruptcy Laws: Basic“, Claessens et al. (eds.), The World Bank, Washington DC; Joseph Stiglitz, „Bankruptcy Laws: Basic Economic Principles“ у: Claessens et al. (eds.), *Resolution of Financial Distress: An International Perspective on the Design of Bankruptcy Laws*, 2002; The World Bank, UNCITRAL „Legislative Guide on Insolvency Law“, June 2004.

15 Реорганизација није решење свих законодаваца. Она штити компаније које покушавају да се рехабилитују и за то време повериоци под посебним условима могу остварити своја потраживања. Јапан, Норвешка и САД имају функционалан

обезбеђује повољније намирење поверилаца у односу на банкротство, а посебно ако постоје економско оправдани услови за наставак дужниковог пословања. „Стечајни план је акт (споразум), који је донесен сагласношћу квалификоване већине стечајних поверилаца, о модалитетима реорганизације дужника, а који потврђују надлежни суд и има снагу извршног наслова за све непривилеговане повериоце.“¹⁶ Подношењем плана реорганизације, чија правна природа је двојна, јер има елементе како уговора, тако и судске одлуке, иницира се даље спровођење самог поступка, који ће резултовати намирењем поверилаца и ревитализацијом стечајног дужника, с тим да се обавезе које настану у току реорганизације исплаћују одмах, од постојећих прихода.¹⁷ План реорганизације може се поднети истовремено са предлогом за покретање стечајног поступка или након отварања стечајног поступка у складу са овим законом. Како је већ речено према одредбама члана 155 став 4 Закона о стечају ако се план реорганизације подноси истовремено са предлогом за покретање стечајног поступка његов назив се мења у унапред припремљен план реорганизације. Законодавац Републике Српске у члану 142 прецизирао је да дужник може план да поднесе и уз предлог, као и законодавац Федерације Босне и Херцеговине (члан 142). Према члану 16 Закона о инсолвентности привредних друштава „дужник који намјерава да се финансијски опорави у току стечајног поступка дужан је да суду код којег је предлог евидентиран поднесе у року од 20 дана од дана подношења предлога изјаву о намјери да изврши реорганизацију“. Црногорски законодавац је начело хитности стечајног поступка афирмисао посебно одредбама, којим регулише реорганизацију, тако да је прописано да на изјаву стечајног дужника у

систем реорганизације. У Бразилу је систем реорганизације заживео од 2004. Време стечаја се скратило са десет на четири године. Реформе су суочене са првим тестом у јуну 2005, када је бразилски авио превозник поднео захтев за банкрот и за нешто више од годину дана имовина је продата новом власнику и стечај је завршен у другој години. *Simeon Djankov*, главни економиста за финансије и развој приватног сектора групе Светске банке, „Стечајни режими током финансијске кризе“.

16 М. Велимировић, *Стечајно право*, стр. 187.

17 Стечајним законима бивших југословенских република реорганизација је регулисана релативно уједначено, па као ни у нашем Закону о стечају није транспарентано прописан циљ плана реорганизације, обзиром да правна теорија познаје ликвидациони план, преносни план и санациони план, као модалитете плана реорганизације. Сврха ликвидационог плана увећање стечајне масе, путем испуњења постојећих уговора. Преносним планом се у функцију доводи део предузећа стечајног дужника, тако да се стечајни повериоци намирују како из куповне цене добијене продајом предузећа, тако и добијањем удела у новооснованом друштву преузимаоцу или из будућих прихода предузећа. Санационим планом решава првенствено питање инсолвентности мерама репрограма дуговања, које воде санацији стечајног дужника. Види више Г. Станковић, Н. Петрушић, *Стечајно процесно право*, Београд, 2006; М. Дукић-Мијатовић, *нав. дело*, ауторско издање, Нови Сад, 2010.

року од 30 дана од подношења могу да поднесу писани приговор управник, сваки поверилац и група поверилаца, о чему суд извештава дужника у року од 24 сата, а рочиште на коме суд одлучује о приговору одржава се у року од десет дана од дана подношења предлога. Према члану 214 став 1 стечајног закона Републике Хрватске „стечајни план имају право стечајном вијећу поднијети стечајни управитељ и дужник појединац“, с тим да „дужник може стечајни план поднијети заједно с приједлогом за отварање стечајног поступка. Неће се узети у обзир план којег се поднесе суду након завршног рочишта.“

План реорганизације, могу поднети стечајни дужник, стечајни управник, разлучни повериоци који имају најмање 30% обезбеђених потраживања у односу на укупна потраживања према стечајном дужнику,¹⁸ стечајни повериоци који имају најмање 30% необезбеђених потраживања у односу на укупна потраживања према стечајном дужнику, као и лица која су власници најмање 30% капитала стечајног дужника.¹⁹ Има ли стечајни управник обавезу да поднесе план реорганизације питање је које је актуелно у правној теорији?²⁰ Црногорски Закон о инсолвентности привредних друштава нуди идентично решење као наш стечајни закон, док хрватски стечајни закон право инструисања даје одбору поверилаца, а не стечајном судији, што је решење и законодаваца Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине. Националним стандардима за вршење надзора над извршењем плана реорганизације утврђује се поступак спровођења надзора од стране стечајног управника.

Трошкове сачињавања и подношења плана реорганизације сноси предлагач плана реорганизације. Трошкови у вези са сачињавањем и подношењем плана реорганизације, који предложе стечајни управник

18 Види више М. Дукић-Мијатовић, „Преглед законских процедура стечајних закона у региону у поступку остваривања права излучних и разлучних поверилаца“, *Зборник радова Актуелне њромене у њравном сисџему Републике Србије Саветована Правнички дани њроф. др Славко Царић*, Сомбор, Правни факултет Универзитета Привредна академија у Новом Саду, 2011.

19 Идентично је решење црногорског законодавца из члана 62 Закона о инсолвентности привредних друштава. Стечајним законима Републике Српске (члан 143) и Федерације Босне и Херцеговине (члан 143) прописано је да стечајни дужник план реорганизације може поднети уз предлог отварања стечајног поступка, а након тога и стечајни управник, са којим у изради плана саветодавно сарађује одбор поверилаца, ако је основан и дужник појединац, што је решење и хрватског законодавца.

20 „Присталице супротног правног становишта сматрају да је подношење плана реорганизације право, а не дужност стечајног управника. Стечајни управник нема обавезу да поднесе план реорганизације, а стечајни судија у смислу члана 12 став 1 тачка 7 само врши надзор над радом стечајног управника и нема могућност да му наложи да план поднесе.“ – Види више Спасић С.. Спорна правна питања и практични проблеми у поступку реорганизације, *Златиборски правнички дани 2007*, Привредна академија, Нови Сад, стр. 111.

или стечајни дужник, представљају трошак стечајног поступка. План реорганизације подноси се стечајном судији најкасније 90 дана од дана отварања стечајног поступка. Ако је у овом року поднет образложени предлог за продужење тог рока, стечајни судија може рок да продужи највише за 60 дана. Ако у року за подношење плана реорганизације овлашћени предлагач затражи додатни рок за измену поднетог плана реорганизације, стечајни судија може, уз сагласност одбора поверилаца, да одобри додатни рок од највише 60 дана.²¹ Идентично решење садржи Закон о инсолвентности привредних друштава Црне Горе, док Стечајни закон Републике Хрватске не садржи прописани рок,²² већ тумачењем одредби долази се до закључка да је преклузиван, обзиром да се одбацује план реорганизације, који је поднесен суду након протекла рока. Законодавци Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине нису позитивном енумерацијом регулисали садржај плана реорганизације, него је одредбама члана 144 оба стечајна закона прописано да се стечајни план састоји од припремне основе и основе за спровођење, које су детаљно регулисане одредбама чланова 145 и 146 стечајних закона, као и у хрватском стечајном закону, где су одредбама члана 215 регулисане „припремна и provedбена основа“.²³ Међутим у стечајном поступку се примењују одредбе закона, који уређује парнични поступак, ако стечајним законом није другачије уређено. Како су рокови, које регулише Закон о парничном поступку преклузивни, намеће се и закључак да је рок за подношење плана реорганизације преклузиван.

Тумачењем одредби нашег стечајног закона, недвосмислено се потврђује хипотетички закључак, да је рок за подношење плана реорганизације преклузиван. Поверилачко рочиште одређује стечајни судија решењем о покретању стечајног поступка. Ако се на првом рочишту не изгласа банкротство од стране скупштине поверилаца тада се приступа изради плана реорганизације. План реорганизације се може поднети стечајном судији најкасније 90 дана од дана отварања стечајног поступка. То даље значи да уколико је прво поверилачко рочиште заказано 40 дана

21 Члан 161–162 Закона о стечају Републике Србије.

22 Члан 214 став 1 Стечајни закон Републике Хрватске.

23 „У правној теорији постоје два потпуно супротна становишта о преклузивности наведеног рока, с тим што присталице становишта да је рок инструкционе природе заснивају свој став на постојању правне празнине у Закону о стечајном поступку, обзиром да није прописано до ког тренутка се може продужити основни и накнадно одређени рок за подношење плана реорганизације, јер је продужење свакако могуће у случају једногласне одлуке одбора повериоца, а преклузивност рока би водила немогућности примене Закона о стечајном поступку у поступцима стечаја који су већ започети по претходно важећем Закону и неминовности банкротства.“ – Д. Слијепчевић, „Спорна правна питања о поступку реорганизације стечајног дужника“ – реферат објављен у Билтену судске праксе Врховног суда Србије, октобар 2006. године, стр. 51–466.

од дана отварања стечајног поступка, за израду плана реорганизације преостало је још 50 дана. Овај рок стечајни судија може да продужи највише за 60 дана, што значи да се план реорганизације може радити још највише 110 дана од дана одржавања тог поверилачког рочишта. Свако даље продужење рока за подношење плана реорганизације, стечајни судија може да одобри само уз једногласну сагласност чланова одбора поверилаца. Ако ниједан план реорганизације није поднет у прописаном року суд доноси одлуку о банкротству, а на основу тог решења стечајни судија доноси закључак о уновчењу стечајне масе. Уколико ниједан план реорганизације није поднет у прописаном поступку стечајни судија доноси закључак о уновчењу стечајне масе. То у ствари значи банкротство стечајног дужника.²⁴ „По доношењу ове одлуке пут ка реорганизацији стечајног дужника трајно је затворен.“²⁵

Међутим, сви субјекти стечајног поступка имају своја очекивања везана за свој економски интерес, што се рефлектује и на заинтересованост за поступак реорганизације.²⁶ Са аспекта регулисања корпоративног управљања у стечају одредбе о реорганизацији стечајног дужника су најквалитетније одредбе нашег стечајног закона, обзиром да су корпоративни оквир и корпоративна структура у реорганизацији, кроз дефинисање позиција и надлежности учесника реорганизације, одређени у целости и видљиво измењени у односу на претходне фазе поступка, а посебно је квалитетан модалитет заштите поверилаца законодавац омогућио увођењем унапред припремљеног плана реорганизације.²⁷

24 С. Спасић, „Спорна правна питања и практични проблеми у поступку реорганизације“, стр. 108; С. Спасић, „Стечајна маса – Осврт на хармонизацију стечајног права“.

25 Ј. Газивода, Д. Станојевић, „Прво поверилачко рочиште – непознанице и отворена питања“, *Правни живои*, бр. 11/2005, том III, стр. 415.

26 Необезбеђени повериоци су за реорганизацију углавном заинтересовани, јер кроз оживљавање пословања стечајног дужника могу да наплате отраживање у већем износу, него да је дошло до банкротства. Супротно њима, различним повериоцима више одговара бржа наплата кроз продају предмета хипотеке или залог. Запосленима свакако више одговара реорганизација него банкротство, ради очувања радних места.

27 Према одредбама члана 163 Закона о стечају стечајни судија може по службеној дужности или на предлог заинтересованог лица наложити стечајном управнику или другим стручним лицима које је ангажовао да утврде тачност података из предлога плана реорганизације. Трошкове настале по том основу сноси подносилац предлога плана реорганизације. Стечајни судија ће по службеној дужности или на предлог заинтересованог лица одбацити предлог плана реорганизације ако: нису поштоване одредбе овог закона о овлашћеним подносиоцима, садржини и року за подношење плана реорганизације, а недостаци се не могу отклонити или нису отклоњени у примереном року који је одредио стечајни судија; ако

2. Осврт на специфичности плана реорганизације код *pre pack*-а (унапред припремљеног плана реорганизације)

Појам и карактеристике *pre pack*-а. Институт *pre pack*-а или унапред припремљеног плана реорганизације у наше законодавство реципиран је из америчког Закона о банкрутству,²⁸ где је његова традиција у примени дала изузетно позитивне резултате у правцу економског опоравка привредних субјеката са тешкоћама у пословању, обзиром да се његова једноставност огледа у два параметра као што су ефикасно редефинисање дужничко-поверилачких односа²⁹ посрнулог дужника са његовим повериоцима, те стратешко решавање проблема путем статусних промена. Унапред припремљени план реорганизације захтева минимално трошење временских ресурса,³⁰ тежи очувању у великој мери персоналног супстрата дужника, путем задржавања запослених на њиховим радним местима и краћим останком у стечају, спречавају се незадовољни повериоци да отму контролу над стечајним дужником од њега самог.³¹ Наш претходни стечајни закон је прописивао да се план реорганизације може поднети истовремено са подношењем предлога за покретање поступка стечаја, као и да план реорганизације може бити поднет и од стране стечајног дужника.³² Ако се план реорганизације

план није у складу са другим прописом. Против решења којим се одбацује план реорганизације жалбу може изјавити само подносилац плана.

28 The Bankruptcy Code USA, Chapter XI.

29 Douglas M. Foley, James E. Van Horn, „Prepacks“, Turnaround Menagment Association Dedicated to Corporate Renewal, TMA International Headquarters, Aug 27, 2008; „Prepacks“, Practicing Law Institutes, In Brief 28.1.2009.

30 Holley Performance Products, Inc., et al., Case No. 08–10256 (Delaware); DJK Residential LLC, et al., Case No. 08–10375 (SDNY); Ziff Davis Media, Inc., et al., Case No. 08–10768 (SDNY); Hilex Poly Co. LLC, et al., Case No. 08–10890 (Delaware); The Wornick Company, et al., Case No. 08–10654 (SD Ohio).

31 Одредбе Главе XI у америчком стечајном закону које регулишу класичну реорганизацију често називају и „слободан пад“, јер нема сигурности и сигурног исхода. Такви случајеви трају од 12 до 36 месеци, чак и не успевају да се окончају. За просечно спровођење током 2005. године било је потребно 19,5 месеци до потврде. За разлику од класичне реорганизације *pre packs* се закључује за 90 дана или краће. Све остале предности препацкс су нижи трошкови, јака контрола и очување посла.на основу 1991 студија утврђено је да је временски период који протекне од подношења петиције за улазак у препацкс до потврде плана 42 дана до 123 дана у 7 најуспешнијих случајева. Више Rhett G. Campbell, „Prepacks“, National Law Journal Online, Special to The National Law Journal, March 5, 2007; Stephen H. Case, Mitchell A. Harwood, „Current Issues in Prepackaged Chapter 11 Plans of Reorganization and Using the Federal Declaratory Judgment Act for Instant Reorganizations“, *Ann. Surv. Am. L.*, 1992, стр. 79.

32 Одредбе члана 127 став 2 и 129 став 1 Закона о стечајном поступку Републике Србије нису омогућавале примену унапред припремљеног плана реорганизације,

подноси истовремено са предлогом за покретање стечајног поступка његов назив се према Закону о стечају мења у унапред припремљен план реорганизације.³³ Ако стечајни дужник истовремено са подношењем предлога за покретање стечајног поступка поднесе унапред припремљен план реорганизације у предлогу се мора јасно назначити да се предлаже покретање стечајног поступка реорганизацијом, у складу са унапред припремљеним планом реорганизације. Стечајни судија у року од три дана од дана подношења уредног предлога доноси решење о покретању претходног поступка за испитивање испуњености услова за отварање поступка стечаја у складу са унапред припремљеним планом реорганизације којим заказује рочиште за одлучивање о предлогу и гласање о плану на које позива све познате повериоце. Рочиште се одржава у року предвиђеном за окончање претходног поступка. Осим наведеног рочишта стечајни судија може да одржи и рочиште ради одлучивања о одређивању мере забране извршења и намирења, као и рочиште ради одлучивања о именовању привременог стечајног управника. Оглас о покретању претходног поступка за испитивање испуњености услова за отварање поступка стечаја у складу са унапред припремљеним планом реорганизације израђује стечајни судија и објављује се на огласној табли суда и у *Службеном гласнику Републике Србије*, као и у најмање три високотиражна дневна листа који се дистрибуирају на целој територији Републике Србије. Трошкове објављивања огласа као и друге трошкове претходног поступка дужан је да предујми предлагач у износу који одреди суд, а у року од три дана од дана добијања судског налога. У случају да предлагач не уплати предујам, стечајни судија обуставиће претходни поступак и предлог одбацити. Претходни поступак траје најмање 30, а највише 45 дана. Стечајни судија може закључком продужити овај рок за највише 15 дана, уколико то захтевају разлози сложености пословања и дужничко поверилачких односа у вези са стечајним дужником. На предлог подносиоца плана стечајни судија у року од пет дана од дана подношења предлога може одредити забрану извршења на обезбеђеној и необезбеђеној имовини стечајног дужника. У случају да

обзиром да је стечајни дужник могао да поднесе предлог за реорганизацију истовремено са предлогом за покретање стечајног поступка, а у другим ситуацијама није било могућности за подношење овог предлога због одредби члана 130 став 1 којима је прописано да се подношење плана врши најкасније 90 дана од дана покретања (отварања) стечајног поступка, а даном истицања огласа о покретању стечајног поступка на огласну таблу суда сва корпоративна овлашћења прелазе на стечајног управника. Самим тим одредбе закона које су уређивале сам поступак реорганизације нису могле бити тумачене и примењене као да је у питању унапред припремљени план реорганизације. То је и решење законодаваца Републике Српске и Федерације БиХ из члана 143 закона и хрватског законодавца из члана 214 Закона.

33 Члан 155 став 4 Закона о стечају Републике Србије.

нису испуњени услови за отварање стечајног поступка у складу са унапред припремљеним планом реорганизације прописани овим законом стечајни судија одбацује предлог за покретање поступка, а најкасније пет дана пре одржавања рочишта за гласање о унапред припремљеном плану реорганизације.³⁴

Значај и моћност и пре пак-а. Унапред припремљени план реорганизације значи у суштини позив да се преговара о плану реорганизације са повериоцима и тражи прихватање тог плана пре подношења пријаве за стечај, а имајући у виду да са повериоцима врло брзо договор може бити постигнут, из стечаја се излази врло брзо.³⁵ *Prepacks* је хибрид два метода реорганизације, јер комбинује ниске трошкове вансудског договора са предностима формалне реорганизације. Три разлога су мотивишућа за избор унапред припремљеног плана реорганизације, а то су договор поверилаца, избегавање потпуног престанка делатности и очување пословања.³⁶ Унапред припремљени план реорганизације је одлично решење када дужник има ограничен број поверилаца, те је на суду да процени да ли је у поступку који је претходно подношењу овог плана дошло до поштовања свих когентних норми стечајног закона. Суд се не упушта у економску оправданост и изводљивост плана. Међутим, околност да је унапред припремљени план реорганизације усвојен од поверилаца, не значи да суд мора да га потврди. Овакав план елиминисе потребу за накнадним преговарањем, дужник ће пословати поново и трошкови ће бити нижи него код класичне реорганизације или евентуално банкротства.³⁷

III Закључна разматрања

Реорганизација је институт стечајног права, који је у наш стечајни закон, те стечајне законе у региону реципиран из светских регулатива, где се примењује са дугом традицијом. Спроводи се у судском поступку са циљем ревитализације привредног субјекта који послује са тешкоћама и обезбеђује повољније намирење поверилаца у односу на банкротство. Стечајни план је акт који је настао сагласношћу воља квалификоване већине стечајних поверилаца о модалитетима реорганизације дужника, који након што га потврди надлежни суд има снагу извршне ис-

34 Види члан 160 Закона о стечају Републике Србије.

35 Последњи актуелан случај ове врсте у САД био је *Crysler*.

36 *Pre pack* се користио и у мексичкој кризи и заживео након кризе и у Источној Азији, а варијација оваквог банкротства су и тзв. Лондонска правила. Види више С. Спасић, „Стечајна реформа – одговори на финансијску кризу на глобалном нивоу и у Србији“, *Правни животи*, бр. 12, 2010.

37 West Law Bussiness 26.02.2009, Prepack Bankruptcy: Avoid Chapter 11's Casino.

праве и новог уговора.. Посебно је целисходан унапред припремљени план реорганизације, који значи у суштини позив да се преговара о плану реорганизације са повериоцима и тражи прихватање тог плана пре подношења пријаве за стечај, а имајући у виду да са повериоцима врло брзо договор може бити постигнут, из стечаја се излази врло брзо. Унапред припремљени план реорганизације комбинује ниске трошкове вансудског договора са предностима формалне реорганизације. Подношењем плана унапред припремљеног или класичног плана реорганизације иницира се даље спровођење поступка, који ће резултовати намирењем поверилаца и обнављањем пословања стечајног дужника, те је од изузетног значаја за развој домаће привреде, те привреда у региону, које функционишу по принципу спојених судова, да институт реорганизације и у материјалном и процесном смислу буде квалитетно регулисан и ефикасно примењен у пословној и судској пракси.

Marijana DUKIĆ-MIJATOVIĆ, PhD

**Assistant Professor at the University Business Academy of Novi Sad
Faculty of Law**

THE PROPOSAL OF A PLAN OF REORGANIZATION IN LIGHT OF THE LEGAL PROCEDURES OF BANKRUPTCY LAWS IN THE REGION

Summary

In bankruptcy law, basic institute used for conducting the rehabilitation of the bankruptcy debtor was compulsory settlement. The importance of this institute stems from the title of the previously existing Law on Compulsory Settlement, Bankruptcy and Liquidation. The bankruptcy plan is more suitable substitute for compulsory settlement. Reorganization of the bankruptcy debtor is current institute of the bankruptcy law, particularly expedient, given that its successful implementation the bankruptcy debtor is revitalized, and therefore performs a series of positive consequences for all participants in the bankruptcy proceedings. The above solutions are included in our bankruptcy law, and also bankruptcy laws of the former Yugoslav republics, which the solutions will be shown in this paper by presenting the proposal of plan of reorganization in light of the legal procedures of bankruptcy laws in the region.

Creditors are in a much better position than where they might find that there was a bankruptcy and settlement by the payment priority established in

the bankruptcy estate, while employed by the debtor and the capital owners of the debtor in reorganization certainly see the conservation of current status, and opportunity for better and more profitable business in the future, which is extremely important seen from a macro point of view of economic development in the region, and hence the domestic economy.

Key words: *bankruptcy proceedings, proposal of plan of reorganization, bankruptcy laws in region.*